

Trollhättans Stad

Granskning av bokslut 2022-12-31

Innehåll

1. Sammanfattning.....	3
2. Inledning.....	5
2.1. Bakgrund	5
2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	5
2.3. Genomförande	6
3. Granskningsresultat.....	7
3.1. Förvaltningsberättelse.....	7
3.1.1. Översikt över verksamhetens utveckling.....	7
3.1.2. Den kommunala koncernen	7
3.1.3. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	7
3.1.4. Händelser av väsentlig betydelse.....	8
3.1.5. Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	8
3.2. Måluppföljning och bedömning av god ekonomisk hushållning	9
3.2.1. God ekonomisk hushållning	9
3.2.2. Finansiella mål	10
3.2.3. Verksamhetsmässiga mål.....	10
3.2.4. Finansiella mål för bolagskoncernen	11
3.2.5. Avstämning av balanskravet	11
3.2.6. Bedömning av måluppfyllelsen	12
3.3. Räkenskaper	12
3.3.1. Årets resultatutfall	12
3.3.2. Resultaträkning och balansräkning	13
Analys resultaträkning.....	13
Vår bedömning	13
Balansräkning.....	13
Materiella anläggningstillgångar	13
Komponentredovisning.....	13
Exploateringsområden	14
Avsättningar.....	14
Pensioner.....	14
Övriga avsättningar	14
Rekommendation.....	15
Finansiell leasing	15
Rekommendation.....	15
Vår bedömning	15
3.3.3. Kassaflödesanalys	16

3.3.4.	Sammanställda räkenskaper	16
3.3.5.	Noter	16
3.3.6.	Drift- och investeringsredovisning	16
3.4.	Utökad granskning	17
3.4.1.	<i>Transaktionsanalys löner</i>	17
3.4.2.	<i>Gjorda iakttagelser</i>	17

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Trollhättans Stad granskat årsredovisningen för 2022. Uppdraget utgör en obligatorisk del av den årliga granskningen.

Syftet med granskningen är att bedöma om årsredovisningen är upprättad enligt lag och god redovisningssed samt om resultaten är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

Rapporten har lästs av personalen på ekonomienheten.

Granskningen har gjorts med utgångspunkt från det utkast till årsredovisning som erhållits den 9 mars 2023.

Vår sammanfattande bedömning är:

- ▶ Att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt gällande regelverk.
- ▶ Inga väsentliga avvikelser från god redovisningssed föreligger vad gäller årsredovisningens bild av verksamhetens ekonomiska resultat, budgetutfall, finansiering och ekonomiska ställning
- ▶ Att förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.
- ▶ Att utfallen i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv.
- ▶ Att utfallen i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv.

I årsredovisningen redovisas ett resultat på 63 mnkr och ett eget kapital om 2 642 mnkr för kommunen. Motsvarande siffror för koncernen är 183 mnkr och 3 583 mnkr.

Årets resultat, 63 mkr är 33 mkr högre än budget, 198 mkr lägre än föregående år och innebär att kommunen efterlever balanskravet.

Viktigare iakttagelser som gjorts under granskningen är:

- ▶ Avsteg från RKR 10 görs genom att det bland pensionsavsättningar finns extra pensionsavsättning hänförlig till åren 2006-2015 om 118 mnkr som gjordes i syfte att inte ytterligare skjuta över kostnaden för pensioner intjänade före 1998 på framtida skattebetalare. Den extra pensionsavsättningen uppgår per 2022-12-31 till 127 mnkr inklusive löneskatt. Staden avser i dagsläget inte att ändra detta så att RKR R10 Pensioner följs.
- ▶ I årsredovisningen sker uppföljning av de finansiella mål som anges i de helägda bolagens ägardirektiv. Av årsredovisningen framgår att dessa mål avser god ekonomisk hushållning för bolagskoncernen. Viss uppföljning sker således av god

ekonomisk hushållning kopplat till bolagen, men i kommunens budget saknas alltjämt en definition av god ekonomisk hushållning som inkluderar de kommunala bolagen.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi:

- ▶ ändra redovisning av pensionsavsättningar så att RKR 10 följs.
- ▶ Utveckla en definition av god ekonomisk hushållning som inkluderar de kommunala bolagen.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I Lag om kommunal redovisning (LKBR) regleras externredovisningen för kommuner och regioner. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Revisionsobjekt är Kommun som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, ska den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer och granskas i Trollhättans Stad inom ramen för den grundläggande granskningen.

2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12 kap. 2 §) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet, vilket sker inom ramen för revisionsberättelsen.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Är årsredovisningen upprättad enligt gällande regelverk (LKBR och RKR)?
- ▶ Finns väsentliga avsteg från god redovisningssed i kommuner vad gäller årsredovisningens beskrivningar av verksamhetens ekonomiska resultat, budgetutfall, finansiering och ekonomiska ställning?
- ▶ Är förvaltningsberättelsen förenlig med årsredovisningens övriga delar?
- ▶ Efterlever kommunen kommunallagens krav på en ekonomi i balans?
- ▶ Är utfallen helt förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv?
- ▶ Är utfallen helt förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv?

Granskningen innebär en bedömning av om årsredovisningens innehåll motsvarar normgivning och att de redovisade utfallen är förenliga med kommunallagen och kommunens egna styrdokument. Kriterierna bedömningarna hämta från:

- ▶ Kommunallagen (KL)
- ▶ Lagom om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- ▶ Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning (RKR)
- ▶ Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
- ▶ Fullmäktiges budget

2.3. Genomförande

Granskningen omfattar:

- ▶ Förvaltningsberättelsen
- ▶ Resultaträkning
- ▶ Balansräkning
- ▶ Kassaflödesanalys
- ▶ Sammanställd redovisning
- ▶ Drift- och investeringsredovisning
- ▶ Noter

Granskningen har utförts enligt god revisionsred för kommuner och regioner.

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Granskningen har påbörjats innan årsredovisningen slutligt fastställts. Iakttagelser som gjorts under granskningen har löpande kommunicerats och helt/delvis beaktats av kommunens redovisningsansvarige.

Kommunen har från 2019-01-01 börjat tillämpa Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LBKR), vilken ersätter tidigare Lag (1997:614) om kommunal redovisning (KRL). I årsredovisningen framgår i avsnittet Redovisningsprinciper vilka anpassningar av redovisningen som gjorts med hänsyn till LBKR och dess påverkan på bokslutet. En del av rekommendationerna från Rådet för Kommunal Redovisning, RKR har implementerats från och med 2020-01-01. Det framgår av Redovisningsprinciperna i årsredovisningen och i denna rapport att kommunen gör ett antal avsteg från Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer.

3. Granskningsresultat

3.1. Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ska i och med införandet av LKBR och RKR R15 Förvaltningsberättelse ha följande underrubriker:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Om inte annat anges i R15 ska under varje huvudrubrik upplysningar lämnas om så väl kommunen som juridisk person och som koncern.

Bedömning: Vi bedömer att förvaltningsberättelsens disposition ligger i linje med LKBR och RKR R15.

3.1.1. Översikt över verksamhetens utveckling

Utvecklingen ska redovisas genom att aktuellt år jämförs med tidigare år och väsentliga förändringar kommenteras. Det gäller såväl utvecklingen sedan föregående år som längre trender. Lämpligtvis sker redovisningen i tabellform.

Bedömning: Vi bedömer att beskrivningen av verksamhetens utveckling är tillräcklig.

3.1.2. Den kommunala koncernen

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en översiktlig beskrivning av de enheter som ingår i den kommunala koncernen. Upplysningar ska också lämnas om privata utförare om de är av väsentlig betydelse. Beskrivningen kan ske med stöd av ett eller flera organisationsscheman/tablåer.

Bedömning: Vi bedömer att beskrivningen av den kommunala koncernen är tillräcklig.

3.1.3. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om sådana förhållanden som inte redovisas i balansräkningen eller i resultaträkningen men som är viktiga för bedömningen av den kommunala koncernens och kommunens resultat eller ekonomiska ställning.

Övrigt krav på innehåll i detta avsnitt är:

- Analys av väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer samt vidtagna åtgärder. Upplysningar ska särskilt lämnas för finansiella risker och hur de hanterats.
- Upplysningar om de totala pensionsförpliktelserna för kommunkoncernen och kommunen samt en uppföljning av fullmäktiges riktlinjer för förvaltningen av pensionsmedel enligt normerat schema.
- Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet kan också redovisas i avsnittet

Bedömning: Vi bedömer att beskrivningen i avsnittet tillräcklig.

3.1.4. Händelser av väsentlig betydelse

Upplysning ska lämnas om hur händelser av väsentlig betydelse påverkar de finansiella rapporterna. Upplysningen kan exempelvis innehålla beskrivningar utifrån nettoinvesteringar, skulder, intäkter, kostnader, och årets resultat. Exempel på händelser kan vara:

- Köp, försäljning, etablering och nedläggning av verksamhet
- Omstruktureringar
- Ingångna avtal med väsentlig påverkan på verksamheten
- Större investeringar
- Betydande rättstvister

Årsredovisningen innehåller upplysningar gällande pandemins påverkan på verksamheten, information om större investeringar i både Trollhättans Stad och koncernen.

Bedömning: Vi bedömer att redovisningen av händelser av väsentlig betydelse är tillräcklig.

3.1.5. Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om väsentliga aspekter avseende styrning, uppföljning och intern kontroll för den kommunala koncernen och kommunen. Avsnittet kan beskriva:

- Ansvarsstruktur - styrenheter
- Centrala styrdokument
- Mål, budget och ramar
- Planering, uppföljning och uppsikt
- Intern kontroll

Årsredovisningen innehåller följande rubriker

- Styrning av koncernen
- Kommunens styrmodell, *Mål- och resursplan (MRP)*
 - Fokusområde och prioriterade mål
 - Kommunfullmäkties fokusområde 2020-2023
 - Fokusområdets prioriterade mål 2020-2023

Bedömning: Vi bedömer att redovisningen av styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten är tillräcklig.

3.2. Måluppföljning och bedömning av god ekonomisk hushållning

3.2.1. God ekonomisk hushållning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk hushållning (enligt kommunallagens 11 kap. 6 § första och andra stycket) uppnåtts och följts. Revisorerna ska bedöma om utfallen i årsredovisningen är förenliga med fullmäktigemålen.

Från och med 2006 gäller för samtliga kommuner att:

- Kommunfullmäktige ska fastställa mål för god ekonomisk hushållning
- Uppföljning av dessa mål ska göras i delårsrapport och årsredovisning
- Kommunens revisorer ska granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning ska omfatta både finansiella mål och verksamhetsmål. Det är enbart mål som fullmäktige fastställt inom ramen för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Från och med 2019 ska mål utvärderas även för kommunens bolag med återkoppling till fullmäktige. Det är kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt. Därefter ska revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Balanskravet, det vill säga kravet på balans mellan intäkter och kostnader, är centralt för god ekonomisk hushållning. Sett över en inte allt för lång tid måste kommuner och regioner ha balans mellan intäkter och kostnader för att nå en god ekonomisk hushållning. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapport och årsredovisning.

I Trollhättans Stads mål- och resursplan framgår vilka finansiella och verksamhetsmässiga mål som ska bidra till att god ekonomisk hushållning uppnås. Dessa utgörs av tre finansiella mål samt det fokusområde med tre tillhörande prioriterade verksamhetsmål som fullmäktige fastställt. I mål- och resursplanen anges att god ekonomisk hushållning anses föreligga när de finansiella målen uppfylls och trenden visar att minst två av tre prioriterade mål kommer att nås under mandatperioden. Uppföljningen av de prioriterade verksamhetsmålen baseras på nämndernas nedbrytning av målen. I budgeten finns inga finansiella mål kopplade till kommunens bolagskoncern. Kommunens definition av god ekonomisk hushållning inkluderar således inte de kommunala bolagen. De kommunala bolagen utvärderas dock i årsredovisning genom uppföljning av de finansiella målen i ägardirektiven.

Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen bedömningen att god ekonomisk hushållning uppnås. Detta mot bakgrund av att de tre finansiella målen uppfylls samtidigt som 79 procent av nämndernas nedbrutna prioriterade mål bedöms gå i rätt riktning för att uppnås fram till 2023. Resterande 21 procent av målen bedöms delvis gå i rätt riktning. I dessa fall bedömer kommunstyrelsen att ytterligare åtgärder krävs för att nå målen till 2023.

I årsredovisningen sker uppföljning av de finansiella mål som anges i de helägda bolagens ägardirektiv. Av årsredovisningen framgår att dessa mål avser god ekonomisk hushållning för bolagskoncernen. Vi noterar därmed att viss uppföljning sker av god ekonomisk hushållning kopplat till bolagen, men i kommunens budget saknas alltså en definition av god ekonomisk hushållning som inkluderar de kommunala bolagen.

3.2.2. Finansiella mål

I fullmäktiges budget för 2022 anges tre finansiella mål för staden:

- 1. Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till 1 procent av skatteintäkter och utjämningsbidrag.** Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen bedömningen att målet är uppfyllt. Redovisat resultat för året uppgår till +63 mkr. Resultatet justerat med jämförelsestörande poster motsvarar 6,7 procent av skatteintäkter och utjämningsbidrag.
- 2. Soliditeten med fullfondering av pensioner, ska öka eller hållas oförändrad.** Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen bedömningen att målet är uppfyllt. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser har ökat med 0,6 procentenheter och uppgår till 34,7 procent jämfört med föregående år 34,1 procent. Det beror på att ansvarsförbindelser inte längre ökar utan amorteras ned genom pensionsutbetalningar.
- 3. Nettoinvesteringarna ska finansieras med egna medel.** Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen bedömningen att målet är uppfyllt. Årets investeringar uppgår till 384 mkr. Exkluderat exploateringsprojekt, gatukostnadsersättning och investeringar i Stridsbergsbron uppgår investeringar till 158 mkr. 2022 års självfinansieringsgrad uppgick därmed till 244 procent.

I genomgången av de finansiella målen gör styrelsen följaktligen bedömningen att samtliga tre mål uppfylls.

3.2.3. Verksamhetsmässiga mål

I fullmäktiges budget för 2022 anges tre prioriterade mål fördelade till kommunstyrelsen och nämnderna:

- ▶ Ökad jämlikhet och trygghet med särskilt fokus på barn, unga och äldre
- ▶ Öka hastigheten mot ett klimatsmart Trollhättan

- ▶ Utveckla och stärka den lokala kraften

Nämndernas mål följs upp på aggregerad nivå. Av uppföljningen framgår att 79 procent av nämndernas mål bedöms gå i rätt riktning för att uppnås under mandatperioden. Resterande 21 procent av målen bedöms delvis gå i rätt riktning.

3.2.4. Finansiella mål för bolagskoncernen

I årsredovisningen sker uppföljning av bolagskoncernens finansiella mål som uttryckts i ägardirektiv för stadens fem bolag:

Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB

- ▶ Avkastningskrav 3 procent på justerat eget kapital
- ▶ Soliditeten ska vara lägst 10 procent

Trollhättan Exploatering AB

- ▶ Soliditeten i bolaget ska vara långsiktigt positiv

AB Eidar, Trollhättans Bostadsbolag

- ▶ Soliditeten ska vara lägst 8 procent
- ▶ Avkastningskrav om minst 5 procent på det egna kapitalet

Trollhättan Energi AB

- ▶ Avkastningskrav om minst 6 procent på totalt kapital exkl. kommunal service
- ▶ Soliditeten ska vara lägst 20 procent exkl. kommunal service

Trollhättan Stadshus AB

- ▶ Soliditeten ska långsiktigt vara lägst 5 procent

Ägardirektiven är styrdokument fastslagna av ägaren Trollhättans Stad och gäller de helägda bolagen. Av uppföljningen framgår att sju av totalt åtta finansiella nyckeltal i ägardirektiven uppfylls i bokslut 2022. Av fem soliditetsmål uppfylls samtliga fem mål och av tre avkastningsmål uppfylls två mål. Trollhättan Energi AB uppfyller inte fullt ut avkastningskravet på 6 % på totalt kapital exklusive kommunalservice. Utfallet i bokslut 2022 uppgår till 5,9 %.

3.2.5. Avstämning av balanskravet

Balanskravet innebär att kommunens budget och årliga utfall ska vara positiva och att underskott ska återställas kommande år, såvida kommunfullmäktige inte beslutar om annat och hänvisar till "synnerliga skäl". Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser, ska i förvaltningsberättelsen följa ett föreskrivet schema.

Det lagstadgade balanskravet innebär att de löpande intäkterna ska täcka de löpande kostnaderna. Vid avstämning av balanskravet ska realisationsresultat från försäljningar av anläggningstillgångar exkluderas.

Avstämning mot balanskravet:

Mnkr	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	63
Samtliga realisationsvinster	-2
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0
Orealiserade vinster (-) och förluster (+) i värdepapper	262
Positivt balansresultat	323

Bedömning: Vi bedömer att kommunens redovisning och beräkning av balanskravet är uppfyllt.

3.2.6. Bedömning av måloppfyllelsen

Vi har översiktligt, enligt kommunallagen 12 kap. 2 §, granskat om resultatet i årsredovisningen är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen bedömningen att god ekonomisk hushållning uppnås. Detta mot bakgrund av att samtliga tre finansiella mål uppfylls samtidigt som 79 procent av de tre prioriterade målen bedöms gå i rätt riktning för att uppnås under mandatperioden. Bedömningen görs mot bakgrund av kommunfullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning. Kommunen uppfyller balanskravet. Vi delar styrelsens bedömning att god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

Kommunens definition av god ekonomisk hushållning inkluderar inte de kommunala bolagen. I årsredovisning sker uppföljning av de finansiella målen i de helägda bolagens ägardirektiv. Detta sker som en del i uppföljningen av god ekonomisk hushållning. Vi ser positivt på att uppföljning av de kommunala bolagen inkluderas i uppföljningen av god ekonomisk hushållning. Vi bedömer dock att kommunstyrelsen alltjämt bör utveckla en definition av god ekonomisk hushållning som inkluderar de kommunala bolagen.

3.3. Räkenskaper

3.3.1. Årets resultatutfall

Årets resultat 63 mkr vilket är 33 mkr högre än budget på 30 mkr. Resultatet är påverkat av jämförelsestörande poster om -212 mnkr.

3.3.2. Resultaträkning och balansräkning

Analys resultaträkning

Resultaträkningen har granskats utifrån vår genomgång av väsentliga rutiner, kontoanalyser, verifikationsgranskning samt jämförelse mot utfall föregående år och budget.

Kommunen redovisar ett resultat för år 2022 om 63 mnkr, vilket är 33 mnkr högre än budget 2022. Resultatet innehåller jämförelsestörande poster om totalt -212 mnkr. Dessa består av realisationsvinster kopplat till försäljning av mark/tomter (2 mnkr), exploateringsresultat (24 mnkr), kompensation sjuklönekostnader (24 mnkr), orealiserade förluster i värdepapper (-262 mnkr). Resultatet exklusive jämförelsestörande poster uppgår till 275 mnkr.

Det redovisade resultatet om 63 kan jämföras med det budgeterade resultatet på 30 mnkr. Skillnaden på 33 mnkr förklaras av att nämndernas samlade resultat uppvisar överskott (89 mnkr), skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning visar överskott (105 mnkr), centrala anslag särskilda åtgärder/oförutsett (33 mnkr), gemensamma poster (45 mnkr) exploateringsresultat (10 mnkr) och finansnetto (-253 mkr). I övrigt mindre avvikelser (totalt 4 mnkr).

I årsredovisningen under avsnitt "Ekonomisk översikt" återfinns kommunens resultatanalys.

Vår bedömning

Efter genomförda granskningsåtgärder kopplade till både intäkter och kostnader är det vår bedömning att kommunens resultaträkning inte omfattar några väsentliga avsteg från god redovisningssed i kommuner eller fel i väsentlig omfattning.

Balansräkning

Materiella anläggningstillgångar

Komponentredovisning

Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R4 Materiella anläggningstillgångar ska komponentavskrivning tillämpas. Komponentavskrivning innebär att betydande komponenter i en anläggningstillgång ska redovisas var för sig för att förbrukning och nyttjandeperiod ska kunna beaktas och bedömas för enskilda komponenter. Kommunen tillämpar komponentavskrivning på större anläggningar och fastigheter. Från 2020 tillämpas komponentavskrivning även för nyinvesteringar i gator och vägar över en miljon kronor. Komponentindelning kommer därmed att ske framåtriktat för gator och vägar

i takt med att dessa byts ut. Kommunen lämnar i årsredovisningen upplysning om ovan avsteg från komponentavskrivning tillika avsteget från rekommendationen.

Exploateringsområden

Exploateringsområden inklusive tomtlager uppgår till 24 mnkr (16 mnkr) i årsbokslutet. Kommunens bedömning är att inget nedskrivningsbehov föreligger för dessa områden. Kommunen följer från och med 2018 gällande regler kring exploateringsredovisning. Detta beskrivs i redovisningsprinciperna i årsredovisningen. Tomtmark för industritomter omklassificerades 2019 från anläggningstillgång till omsättningstillgång då även jämförelsetal för föregående år omräknades i årsredovisningen.

Vi har under 2022 följt kommunens hantering i samband med pågående exploateringsprojekt. Händelser inom exploatering avser främst försäljning av tomter om totalt 13 mnkr samt återföring av avsättning för parkeringsavlösen om 16 mkr. Investeringar i exploateringsprojekt om totalt 13 mnkr ökar posten. Enligt uppgift från kommunen finns det i bokslutet inga ytterligare exploateringsområden som borde intäktsföras. Vår granskning har inte heller identifierat något sådant behov.

Avsättningar

Pensioner

Kommunen redovisar pensionsförpliktelse i enlighet med den så kallade blandmodellen. Kommunen redovisar 407 mnkr som skuld i balansräkningen och pensioner intjänade före 1998 om 925 mnkr som ansvarsförbindelse. Pensionsavsättningen är avstämd mot prognos från KPA.

I ovan pensionsavsättning finns extra pensionsavsättning hänförlig till åren 2006-2015 om 118 mnkr som gjordes i syfte att inte ytterligare skjuta över kostnaden för pensioner intjänade före 1998 på framtida skattebetalare. Den extra pensionsavsättningen uppgår per 2022-12-31 till ca 102 mnkr samt tillkommande löneskatt (25 mnkr). Kommunen har inte för avsikt att ändra denna avsättning så att RKR R10 efterlevs.

Övriga avsättningar

Det finns övriga avsättningar avseende återställande av deponier/soptippar; 5,9 mnkr (5,6 mnkr) varav Torpadeponin utgör störst del om 3,9 mnkr.

Återföring av avsättning har gjorts avseende parkeringsavlösen från 1981 om 15,6 mnkr. Ursprunglig avsättning uppgick till 5,8 mnkr vilken räknats upp med ränta. Avsäg att täcka en framtida kostnad för 100 parkeringsplatser när bygge av parkeringshus genomförs. Kommunen har efter prövning beslutat att återföra avsättningen.

Rekommendation

Vi rekommenderar kommunen dels att fortsatt följa utvecklingen av ovan avsättningar och om aktuellt göra erforderliga justeringar samt dels att pröva om det finns legala grunder för de avsättningar som redovisas.

Finansiell leasing

Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R5 avser Leasing och ska tillämpas vid redovisning av leasingavtal. Ett leasingavtal klassificeras antingen som ett finansiellt eller ett operationellt leasingavtal. Vid bedömning om ett avtal är finansiellt eller operationellt måste det avgöras huruvida de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med att äga en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren eller inte.

Från juni 2021 redovisas nya leasingavtal gällande fordon som finansiell leasing om de bedöms klassificeras som finansiella leasingavtal. Till och med balansdagen har tecknade finansiella leasingavtal påverkat balansräkningens tillgångs- och skuldsida med ca 7,6 mnkr utan nettoeffekt på resultaträkningen. Leasingavtal för lokalhyresavtal redovisas som operationell leasing, även om kriterierna för finansiell leasing är uppfyllda. Kommunen bedömer att det inte har väsentlig effekt på resultatet.

Vi noterar således att kommunen kan ha leasingavtal gällande fastigheter vilka kan betraktas som finansiella leasingavtal i enlighet med RKR R5.

Rekommendation

Vi rekommenderar att kommunen gör översyn av och en dokumenterad bedömning av väsentliga leasingavtal för att pröva huruvida de ska redovisas såsom operationella eller finansiella leasingavtal. Vid en sådan översyn bör dialog föras med de motparter som kan vara aktuella såsom bolag i stadshuskoncernen för att gemensamt hantera klassificeringar och redovisningsmässiga konsekvenser för båda parter.

Vår bedömning

Efter genomförda granskningsåtgärder kopplade till både tillgångar och skulder är det vår bedömning att kommunens balansräkning inte omfattar några väsentliga avsteg från god redovisningssed i kommuner, eller fel i väsentlig omfattning utöver ovan nämnda avsteg från RKR 10;

Bland pensionsavsättningar finns extra pensionsavsättning hänförlig till åren 2006-2015 om 118 mnkr som gjordes i syfte att inte ytterligare skjuta över kostnaden för pensioner intjänade före 1998 på framtida skattebetalare.

Vår bedömning att identifierade avsteg från rekommendationer i balansräkningen i form av den extra pensionsavsättningen uppgår till 127 mnkr inklusive löneskatt per 2022-12-31.

3.3.3. Kassaflödesanalys

Vi har granskat att kassaflödesanalysens innehåll i allt väsentligt överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen. Granskningen har inte föranlett några noteringar.

3.3.4. Sammanställda räkenskaper

Trollhättans Stad upprättar en sammanställd redovisning (koncernredovisning) för företag där kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande. I koncernredovisningen ingår således hel- eller delägda företag där ägarandelen uppgår till minst 20 procent av röster och kapital.

Den sammanställda redovisningen omfattar resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys och noter. Vi har granskat upprättad koncernredovisning, innehållande samtliga bolag. Vi har tagit del av granskningsrapporter för respektive bolag, granskat gjorda koncernelimineringar stickprovsvis samt analyserat förändringen mellan ingående och utgående eget kapital.

Då kommunens innehav av aktier och andelar i dotterbolag finns i moderbolaget Trollhättans Stadshus AB är det således dess koncernredovisning som konsolideras med kommunen. Vid konsolidering mellan bolagskoncernen och dess bolag har Anpassningar gjorts till LKBR samt RKR´s rekommendationer.

Vår bedömning

Vi bedömer att de sammanställda räkenskaperna i allt väsentligt är upprättade i enlighet med LKBR och RKR R16 och ge en rättvisande bild av verksamheten och den ekonomiska ställningen för Trollhättans Stad och dess koncern per den 31 december 2022. Vid granskningen har inga fel av väsentlig karaktär identifierats.

3.3.5. Noter

Vi har granskat de notupplysningar som lämnas med fokus på att fullständiga upplysningar lämnas, att notupplysningarna hänger samman med ovanstående räkningar och att dessa korrekt avspeglar de underliggande räkenskaperna.

Vår bedömning

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentlig lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar i noter.

3.3.6. Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisningen visar hur den löpande verksamhetens utfall förhåller sig till den budget som fastställts.

Investeringsredovisningen ger en samlad bild av investeringsverksamheten och har utformats så att utfallet överskådligt kan stämmas av mot fullmäktiges budget.

Vår bedömning

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentlig lämnar tillräcklig information gällande drift- och investeringsredovisning enligt ovan.

3.4. Utökad granskning

3.4.1. Transaktionsanalys löner

Transaktionsanalysen omfattar kommunens samtliga lönetransaktioner från januari till och med oktober månad. Ett speciellt dataanalysverktyg används för att sortera ut exempelvis stora bruttobelopp, dubbla transaktioner, stora transaktioner osv. Programmet designas för att hitta, analyser och sortera enskilda eller sammanhängande transaktioner som avviker från vad som bedöms vara normalt.

Avvikelser har sorterats efter:

- ▶ Större enskilda transaktioner överstigande 92 tkr
- ▶ Stora eller avvikande totala bruttolönebelopp under hela perioden
- ▶ Orimliga källskatteavdrag av bruttolön
- ▶ Lönearter som förekommer vid enstaka transaktioner
- ▶ Kontroll av avvikande personnummer
- ▶ Dubblerade poster
- ▶ Utbetald lön

3.4.2. Gjorda iakttagelser

Ett representativt urval har tagits där granskning genomförs inom varje område mot underlag som anställningsavtal, jämningsbeslut, lönespecifikationer eller liknande. För de stickprov som granskats har inga felaktigheter framkommit av genomförd granskning.

I övrigt har inga andra väsentliga noteringar framkommit i samband med vår granskning.

Göteborg den 22 mars 2023

Anna de Blanche
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB